

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Presentació del llibre 'Pactar para gobernar. Dinámicas coalicionales en la España multinivel', de Joan Ridaó

Palau del Parlament, 30 de juny de 2014

La presidenta

Bona tarda, senyores i senyors.

Iniciem l'acte de presentació del llibre 'Pactar para gobernar. Dinámicas coalicionales en la España multinivel'. Vull saludar els coautors de l'obra, el doctor Jordi Matas i el doctor Joan Ridaó, i l'editor i coordinador del llibre, el doctor Josep Maria Reniu, que acaba de lliurar-me'n un altre de semblant que parla de la dinàmica de les coalicions a les comunitats autònomes.

[...]

I ara unes paraules per cloure aquest acte de presentació. En primer lloc, vull felicitar els autors i el coordinador, que crec que han estat capaços de fer, amb aquesta obra, una coalició, en el sentit que han hagut de posar-se d'acord amb el que han escrit perquè, si no, no signes allò amb què no estàs d'acord. M'imagino que l'exercici de sumar onze maneres de pensar no és fàcil, suposo que és una manera de demostrar que la ciència política, que és una disciplina nova en el nostre àmbit, dóna joc per a una obra com aquesta i per a la que el doctor Reniu ens ha anunciat.

Mirant les observacions que cada un dels professors ha fet, en destacaria tres, que, a més, tenen, com si diguéssim, un sentit d'història natural. El doctor Matas deia que a la Unió Europea, després de la segona guerra mundial, van començar o es van iniciar els fenòmens de coalició, i que això, lògicament, va venir pels desastres d'una guerra que va deixar molta misèria i molta ràbia, però va servir per donar força a la creació d'uns partits polítics que es consideraven, en aquell

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

moment, els principals interlocutors, que eren instruments que podien ajudar, a ulls de la ciutadania, a transformar aquella societat que havia quedat tan malmesa.

Nosaltres, el nostre país, Catalunya, o l'estat espanyol, fora de la segona guerra mundial, ficats en aquell moment en la dictadura franquista, vam sortir de la dictadura l'any 75, després de trenta-nou anys, i per tant la Unió Europea ens porta quaranta anys de davantera, i això vol dir que ara estem en aquella banda de la Unió Europea que ha iniciat, d'alguna manera, el fenomen de les coalicions però també de manera diferent.

Així com a la Unió Europea molts països van iniciar el camí cap a partits col·ligats, aquí el que va destacar, tal com ha dit el doctor Ridaó, va ser el fenomen del consens, i potser a Catalunya més que enlloc. Potser perquè venim d'una tradició pactista, d'una tradició d'intentar buscar l'acord, allò del 'parlem-ne', que diem, doncs és claríssim. I per tant, sense que immediatament ens vinguin al cap els acords de coalició, quan et mires l'obra que avui presentem doncs veus que n'hi ha hagut molts més dels que la nostra imaginació ens podria donar entenent —perquè realment a l'àmbit local ha sigut enorme, aquest fenomen, a l'àmbit del govern, quan sents el doctor Ridaó, penses que sí que hem tingut governs de coalició, però, en canvi, no hi penses tant.

El que hem tingut, sobretot, és un ampli consens, cosa que a l'àmbit de l'estat espanyol ha estat molt complicat i molt difícil, tot i que això no vol dir que no hi hagi hagut alguna norma important o alguna llei, com els famosos Pactes de Toledo, que els repetim tots perquè es van fer fa trenta anys i escaig i no s'han repetit. El cas és que aquí, a Catalunya, a la I legislatura —i me'n recordo molt bé perquè m'he passat pràcticament l'any passat i aquest celebrant actes de commemoració del trentè aniversari de la llei de normalització lingüística, de la llei de la corporació i de la llei de creació de tots els òrgans estatutaris...—, et sorprenia recordar que aquestes lleis s'havien fet d'acord amb tots els partits polítics en ponència conjunta, o sigui, no era un projecte de govern, sinó de ponència en conjunta, i tots els partits es posaven d'acord i s'aprovava per unanimitat.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

És clar, això ara ja no és el mateix, no és el mateix. És cert que ha continuat aquest esperit de consens, perquè hi ha algunes normes molt importants per al que és el país en què s'ha aconseguit un ampli consens. Ara, aquelles unanimitats, no. Suposo que obeïen al que el doctor Matas s'ha referit quan ha parlat del moment de després de la segona guerra mundial, quan tothom va veure la necessitat de buscar una sortida positiva per a molts dels països que després formarien part de la Unió Europea. Allà es van donar els fenòmens de coalició, i aquí no es va viure d'aquesta manera, sinó amb la formació o la reinstauració de molts partits polítics, també com a peces clau de la democràcia, cosa que ara, doncs, no és el mateix. Ja han passat trenta-cinc anys i la situació en aquest sentit és ben diferent, cosa que em permetrà després fer una observació final.

En el cas de les paraules de Joan Ridao, que no ha desenvolupat aquí però que al llibre sí que desenvolupa, quan parla de la importància que té no l'acord de coalició el dia que es firma, sinó tot el període anterior, que obliga a un exercici de voluntat, de poder establir què és el que no pots deixar de cap manera i el que pots acceptar de la posició de l'altre, tots aquests protocols de funcionament i acords previs que permetran que després el govern funcioni o no perquè potser hi ha hagut determinats punts que no s'han treballat prou... Crec que és bo estudiar o llegir aquestes pautes i aquests protocols perquè segur que té la visió d'una persona que ha viscut els governs d'entesa, i per tant això realment ensenya, de cara a possibles futures coalicions que, tal com s'ha comentat en aquesta taula —i jo també crec que pot ser així—, si a l'àmbit de Catalunya o de les comunitats autònomes, a l'àmbit dels governs locals això ha estat possible i relativament fàcil, al de l'estat espanyol ha estat impossible. Potser també totes les lleis que emmarcaven en aquell moment les eleccions al Congrés dels Diputats doncs feien que el bipartidisme fos, com si diguéssim, la regla, i l'excepció fos el no-bipartidisme.

Si mirem els resultats de les eleccions europees, que es poden analitzar des de molts punts de vista, començant pel que sempre diem, és la primera contesa electoral de les que vindran després, i com que és la primera i la veiem molt lluny tant és votar el que sempre he votat com una altra cosa, i així castigo el meu, i

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

això, a les eleccions europees, passa. Però, dit això, els resultats han estat, jo crec, per analitzar seriosament per tots els partits polítics, i analitzar-los en el sentit que és possible que el bipartidisme a l'àmbit espanyol desaparegui o tingui aire de desaparició, i que els partits tradicionals o es posen les piles o això no funcionarà com ha funcionat els darrers trenta anys.

I crec que llibres com aquest ens poden ajudar a veure les errades polítiques que s'han comès per poder tirar endavant.

I per acabar felicitar-nos per aquesta disciplina. Recordo que els anys setanta, quan feia la carrera de dret, era el departament de 'derecho político'; després, els anys vuitanta ja va venir el dret constitucional, i ara ja tenim la ciència política, que és diferent, que, tal com diu el nom, és 'ciència', i per tant és investigació i desenvolupament. Això era impensable fa vint anys, era impensable; només investigaven els metges, els científics. Ara, en canvi, això s'ha obert, i crec que s'ha d'obrir a totes les disciplines.

I res més. Moltes gràcies de nou, encantada que el llibre s'hagi presentat aquí al Parlament, i em teniu a la vostra disposició.